

DET KONGELIGE BARNE-
OG FAMILIEDEPARTEMENT

Barne- ungdoms- og familiedirektoratet
Pb. 2233
3103 TØNSBERG

Deres ref

Vår ref

Dato

21/3651 -

31.03.2022

Tildelingsbrev til Bufdir 2022 – Tillegg nr. 3

Innhold

- Tildelingsbrev til Bufdir 2022 – Tillegg nr. 3..... 1
- Tildeling av overførte midler fra 2021 1
- Oppdrag BVA..... 3
- Oppdrag FOA 6
- Frihet fra vold – handlingsplan for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner 2021-2024..... 6
- Oppdrag KUD 6

Tildeling av overførte midler fra 2021

Finansdepartementet har nylig godkjent overføring av ubrukte midler fra 2021 til 2022. På denne bakgrunn, samt justering av departementets interne budsjetter, tildeles Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet følgende midler:

Kap/post	Tildeling før tillegget	Tildeling i tillegg nr. 3	Gjeldende tildeling på post etter tillegg nr. 3
842/01	386 866	11 551	398 417
846/79	8 805	235	9 040
847/01	15 966	4 205	20 171

854/21	51 920	2 405	56 825
854/45	8 070	16 689	24 759
854/72	130 244	3 200	133 444
855/01	4 170 449	106 353	4 276 802
855/21	25 938	6 530	32 468
855/22	2 893 492	19 648	2 913 140
856/01	121 994	5 341	127 335
858/01	606 919	30 194	637 113
858/21	25 032	1 252	26 284
352/21	16 229	1 000	17 229
352/71	13 020	500	13 520

Det understrekes at overføringene av ubrukte midler fra 2021 til 2022, skal benyttes i tråd med postens formål og skal kun brukes på tiltak av midlertidig karakter som ikke innebærer fremtidige økonomiske forpliktelser utover 2022.

For tildelingen på kap. 846, post 79, gjelder følgende føring:

0,235 mill. kroner tildeles Bufdir til økning av den internasjonale driftstøtten til paraplyorganisasjonene Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner, Unge funksjonshemmede og Ungdom & Fritid.

For tildelingene på kap. 842, post 01 og kap. 847, post 01 legges ingen føringer på bruken av de overførte midlene, utover at de skal benyttes i tråd med postens formål.

For tildelingen på kap. 352, post 21, gjelder følgende føring:

Bufdir skal utarbeide kravspesifikasjon/opplevingsbeskrivelse for prosjektet *Mangfold og likestilling for barn og unge innen kulturfeltet*.

Prosjektet er forankret i Meld. St. 18 (2020–2021) Oppleve, skape, dele — Kunst og kultur for, med og av barn og unge, Bærekraft og like muligheter – et universelt utformet Norge Handlingsplan for universell utforming 2021-2025, Et samfunn for alle – Likestilling, demokrati og menneskerettigheter Handlingsplan for likestilling av personer med funksjonsnedsettelse 2020–2025 og NOU 2019:19 Jenterom, gutterom og mulighetsrom.

Det tildeles 1,0 mill. kroner til Bufdir til utarbeidelsen.

For tildelingen på kap. 352, post 71, gjelder følgende føring:

Bufdir skal utarbeide en kravspesifikasjon for utlysning av oppdrag om utredning av status, problemstillinger og løsninger for universell utforming av museer. Arbeidet skal skje i samarbeid med Kulturrådet.

Utredningen skal gi grunnlag for å vurdere å utvikle en helhetlig nasjonal strategi for å sikre tilgangen til museer for alle grupper. Strategien skal utarbeides i dialog med ulike brukergrupper. Prosjektet er forankret i Meld. St. 23 (2020–2021) Melding til Stortinget Musea i samfunnet – tillit, ting og tid og Bærekraft og like muligheter – et universelt utformet Norge. Handlingsplan for universell utforming 2021-2025.

Det tildeles 0,5 mill. kroner til Bufdir til utarbeidelsen.

Oppdrag BVA

Oppdrag 1: Klart og forståelig språk i barnevernet

Mange ord og betegnelser som benyttes i barnevernet oppfattes fremmedgjørende og stigmatiserende av barna selv. Dette gjelder både ord og betegnelser i barnevernsloven, men også språk som brukes aktivt i barnevernet. I henhold til språkloven § 9 skal offentlige organer kommunisere på et klart og korrekt språk som er tilpasset målgruppen. Instruksen til Bufdir stiller også krav om klart språk. For barnevernet er dette ikke minst viktig for å skape tillit hos barn og foreldre. Nasjonale myndigheter har også ansvar for å gå foran med et godt eksempel når det gjelder all bruk av klart, korrekt og brukertilpasset språk.

1. Alternative begreper i barnevernsloven og forskrifter
  - a. BFD har gjennom ulike prosesser forsøkt å finne alternativer til begrepet «alvorlige atferdsvansker», men dagens begrep videreføres i ny barnevernslov, jf. Prop. 133 L (2020-2021). I anmodningsvedtak nr. 1198, jf. Innst. 625 L (2020-2021), ber Stortinget regjeringen arbeide videre med å finne et alternativt begrep til atferdsbegrepet i barnevernsloven. Bufdir gis på denne bakgrunn i oppdrag å arbeide videre med å finne begrep som kan erstatte begrepet «alvorlige atferdsvansker», inkludert andre ord som inneholder formuleringen «atferd». Det er en forutsetning at alternative begreper ikke inneholder formuleringen «atferd». Det er videre en forutsetning at alternative begrep ikke endrer terskelen for å iverksette tiltak etter ny barnevernslov §§ 4-4, 6-1 og 6-2, samt at rettssikkerheten ikke svekkes.
  - b. Videre bes Bufdir om å finne alternative begrep også til ordene «plassering» og «rømming». «Plassering» er i ny barnevernslov langt på vei reservert til bestemmelser som gjelder tvangsvedtak, men Bufdir bes finne alternative begrep til «plassering» også der barn får oppfølging og tilbud etter tvangsvedtak.

Frist: 31. desember 2022

2. Bruk av språk og begreper i kommunikasjon med målgruppene i barnevernet

I barnevernet brukes en rekke fagtermer som kan oppfattes lite tilpasset barn og foreldre. I kommunikasjon med barn, unge og foreldre kan slike begreper virke fremmedgjørende. Eksempler på dette er ord som sluttbruker og tiltaksresistens, i tillegg til begrepene som nevnt i punkt 1 ovenfor. Bufdir bes om å identifisere fagterminologi som i dag kan finnes i Bufdir/Bufetats dokumenter, publikasjoner o.l. som er rettet mot barn, unge og foreldre og som er lite egnet til bruk i slik kommunikasjon. Bufdir bes videre om å sørge for at alternative ord og termer innarbeides på egnet måte. Innarbeidingen skal inkludere retningslinjer og rundskriv mv. til bruk i tjenestene.

Frist: Årsrapport 2022.

Oppdragene skal utføres i samarbeid med brukerorganisasjoner og andre relevante samarbeidspartnere. Bufdir bes særlig sørge for at barn og unge blir involvert. Bufdir skal også samarbeide med fylkesnemndene og vurdere samarbeid med andre fagmiljøer som kan gi innspill i vurderingene. Bufdir bes også se til hvordan ord, betegnelser og språk brukes i andre tilgrensende sektorer det er relevant å sammenlikne med.

Oppdrag 2: Kunnskapsgrunnlag om tvang og rettigheter i institusjon

Bufdir bes utarbeide et helhetlig kunnskapsgrunnlag om tvang og rettigheter i institusjon. Følgende temaer er sentrale

- Definisjoner og forståelser av tvangsbegrepet, herunder forholdet mellom tvang og utøvelsen av omsorgsansvaret
- Behovet for bruk av tvang i institusjon, både for å gi barn god omsorg og behandling og ivareta trygghet og sikkerhet for beboere og ansatte
- Effekten av inngrep i barnets integritet i behandling og omsorgs- og endringsarbeid.»

Både forskningsbasert og erfaringsbasert kunnskap skal innhentes i arbeidet. Erfaring fra institusjonsbarnevernet, Bufetat og Oslo kommune må inngå som en sentral kunnskapskilde. Kunnskapsgrunnlaget må også inkludere erfaringer fra barn og unge, foreldre og andre relevante aktører. Kunnskap, praksis og erfaringer fra andre sektorer vil også kunne være relevant.

Frist: 1. mars 2023.

Oppdrag 3: Felles oppdrag om tverrsektorielt samarbeid og tiltak når unge gjennomfører ungdomsstraff og ungdomsoppfølging

Det er etablert en tverrdepartemental kjernegruppe for utsatte barn og unge for å løse utfordringer på tvers av sektorer. Et av temaene for kjernegruppen er barne- og ungdomskriminalitet. I tildelingsbrev for 2022 er Sekretariatet for konfliktrådene (Sfk)

og de øvrige direktoratene gitt i oppdrag å delta i arbeidet. Det er besluttet med kjernegruppa at JD, HOD og BFD gir et likelydende oppdrag til sine underliggende etater om tverrsektorielt samarbeid og ansvar når unge gjennomfører ungdomsoppfølging og ungdomsstraff. Oppdraget er en oppfølging av anbefaling fra direktoratenes rapport fra 2020; «Barn og unge som begår eller står i fare for å begå kriminelle handlinger. Vurdering av utfordringsbildet og anbefalinger til departementets videre arbeid». Vi viser også til tildelingsbrev 2021 tillegg nr. 5, oppdrag nr. 6 – Utarbeide veileder om samarbeid og samordning, jf. Prop. 100 L (2020–2021) Endringer i velferdstjenestelovgivningen (samarbeid, samordning og barnekoordinator).

I tråd med FNs barnekonvensjon skal barn og unge ikke fengsles med mindre alt annet er prøvd eller funnet uegnet. Dette var bakgrunnen for at straffereaksjonene ungdomsstraff og ungdomsoppfølging ble innført i 2014.

Konfliktrådet har ansvaret for reaksjonene, men har kun en koordinerende rolle uten egne tiltak. Tiltakene i ungdomsplanen gjennomføres lokalt ved hjelp av kommunale tjenesteutøvere som skole og barnevernstjeneste, men også ved statlige og regionale aktører som for eksempel spesialisthelsetjenesten og videregående skole. Et godt samarbeid mellom aktørene i straffesakskjeden og øvrige statlige og kommunale velferdstjenester har hele tiden vært en forutsetning for å gjennomføre straffereaksjonene.

Ungdom som gjennomfører ungdomsstraff og ungdomsoppfølging får i for mange tilfeller ikke den hjelpen de har behov for, og det er utfordringer knyttet til den tverrsektorielle samhandlingen. Dette framkommer både i evalueringen av straffereaksjonene (Therese Andrews og Ann Kristin Eide: Mellom hjelp og straff – fungerer nye straffereaksjoner for ungdom etter intensjonen? NF-rapport 2:2019) og rapporten fra det tverrsektorielle samarbeidet, nevnt innledningsvis. Også i forbindelse med forslag til endringer i regelverket for ungdomsstraff og ungdomsoppfølging uttaler mange av høringsinstansene at en av de største utfordringene er mangel på tiltak i straffegjennomføringen.

Det er ikke klart hva manglende tverrsektoriell deltakelse skyldes. Det kan for eksempel være manglende eller utydelige samarbeidshjemler, manglende innsikt i roller og oppgaver, manglende tiltak og behandlingstilbud for ungdom eller annet.

JD, BFD og HOD ber på denne bakgrunn Sfk, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) og Helsedirektoratet (Hdir) utrede hvilke hindringer og muligheter som finnes for tverrsektorielt samarbeid og velferdstjenestenes deltakelse under gjennomføring av ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. Utredningen skal se hen til foreliggende kunnskap om tverrsektorielt samarbeid. Direktoratene skal med bakgrunn i sin utredning foreslå tiltak for at unge som gjennomfører ungdomsstraff og ungdomsoppfølging skal motta hjelp og tjenester. Barn og ungdom må involveres i

arbeidet på egnet måte. Både forslag til endringer i lovverk eller andre tiltak som kan føre til bedre praksis skal vurderes. Økonomiske og administrative konsekvenser av tiltakene skal vurderes. Det skal også gjøres en prioritering mellom de foreslåtte tiltakene. Sfk leder arbeidet. Både opplæring og øvrige dagaktiviteter er viktige elementer i gjennomføringen av ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. Andre direktorater/aktører trekkes derfor inn i arbeidet og konsulteres underveis, særlig bør KS, Utdanningsdirektoratet og Arbeids- og velferdsdirektoratet involveres. Arbeidet gjennomføres innenfor virksomhetens økonomiske rammer.

Arbeidet må ses i sammenheng med arbeidet med veileder til Prop. 100 L (2020–2021) Endringer i velferdstjenestelovgivningen (samarbeid, samordning og barnekoordinator) og arbeidet med etablering av rådgivende enheter for russaker i kommunene, jf. ny bestemmelse i helse- og omsorgstjenesteloven § 3–9 b. Det må vurderes om disse enhetene kan knyttes opp til den kommunale deltakelsen under ungdomsstraff og ungdomsoppfølging.

Frist: 1. mars 2023.

Oppdrag FOA

Oppdrag 4: Frihet fra vold – handlingsplan for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner 2021-2024

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) gis i oppdrag å følge opp tiltak i Frihet fra vold - handlingsplan for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner 2021- 2024 som Barne- og familiedepartementet (BFD) står som ansvarlig eller medansvarlig for.

Det departementet (men i praksis ofte direktoratet) som står nevnt først under hvert av tiltakene er ansvarlig for å igangsette arbeidet når flere departementer er oppført som ansvarlige.

Når det gjelder tiltak 12, 15, 16, 30, 38, 44, 70, 71, 74 og 75 vil BFD komme tilbake til hvordan direktoratet ev. skal involveres i arbeidet med oppfølgingen. De øvrige tiltakene som BFD er ansvarlig/medansvarlig for får Bufdir ansvar for å følge opp.

Tiltakene skal følges opp innenfor de til enhver tid gjeldende budsjettammer.

Oppdrag KUD

**Stikkordsfullmakt kap. 351 Likestilling og ikke-diskriminering, post 70
Likestilling mellom kjønn**

I prop 1 S (2021-2022), ble stikkordet «*kan nyttes under post 21*» på kap. 351 Likestilling og ikke-diskriminering, post 70 *Likestilling mellom kjønn*, avviklet.

Ved en inkurie ble stikkordet ikke fjernet under postomtalen i tildelingsbrevet for 2022.

Med hilsen (e.f)

Otto Leirbukt
avdelingsdirektør

Eirik Rønning Strand
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer